

Петро Немировський

ПОПАНДОПУЛОС ТА ЙОГО КОХАННЯ

Оповідання

Переклад Ірина Гаркуша

Після закінчення школи, не вступивши до інституту, я влаштувався вантажником у хлібний магазин. Робота там була нехитра: протягом дня приїжджали машини з хлібом; залізним гаком я допомагав водіям витягати з фургонів лотки, скидав буханці до великого дерев'яного візка, а потім в магазині розкладав хліб по полицках.

Наша людина завжди знайде лазівку для крадіжки на роботі. Замість десяти буханців на лотік водії на хлібозаводі накидали п'ятнадцять, набивали буханцями все вільне місце у фургоні. Неврахованого хліба набиралося доволі багато. Виторг водії ділили пополювині із касиркою. Моєю ж задачею було повідомити касирку про кількість вкрадених буханців та передати водіям «ліві» гроші. За відмінну роботу водії зі мною ділились цигарками, а касирка відпускала мене раніше з роботи.

У повітрі пливли павутинки, вересневе сонце вдень ще припікало. Я сидів на дерев'яному ящику, у синьому робочому халаті, притулившись спиною до теплої цегляної стіни будівлі. Палив та читав романи Ремарка. Як і багатьом юнакам у вісімнадцять років, мені у героїв Ремарка особливо подобалося їхнє вміння пити і не п'янішати, а також здатність багатозначно, щоправда, не завжди зрозуміло, розводитися про життя.

... Чорне, коротко стрижене волосся, м'які риси округлого обличчя, сукня, що ледь закривала коліна. Я бачив її щоранку, як вона йшла до тролейбусної зупинки. Вдень вона поверталася тією ж дорогою. Судячи зі всього, вона жила десь поблизу.

— Сусіди говорять, що в нашому хлібному з'явився інтелігентний вантажник, — вона стояла переді мною, відщипуючи від палянички кірочку і клала шматочки до рота. — До тебе в цьому магазині вантажником працював якийсь алкаш.

— Алкоголь допомагає впоратися з душевною порожнечою і рятує наші ілюзії, — багатозначно відповів я, і герой Ремарка з розкритої книги мені схвально підморгнув.

— Мене Жанною звать. А тебе?

— Олексієм.

— Тобто, Льошик, Алексис. Попандопулос, — засміявшись, вона простягнула мені руку.

Ми з нею почали зустрічатись: гуляли парками і дніпровськими набережними. Жанна вчилася у технікумі легкої промисловості. Вона розповідала мені то про моделювання взуття, якому їх там вчили, то про

своїх улюблених акторів. Але в основному говорив я — не зупиняючись, про все на світі, з пристрасстю і гіркотою, бозна про що...

Мене хвилювало в ній геть усе: по-котячі м'яка, але впевнена хода, насмішкуватий і зухвалий погляд темно-карих очей. Її смагляві міцні ноги були трохи закороткі, але високий підбор надавав їм стрункості. Поділ її сукні здіймався від будь-якого вітерцю. Ми були з нею однолітками, але я відчував, що у питаннях кохання Жанна набагато старша, вірніше, досвідченіша за мене, і я дуже сподівався, що вона цим досвідом зі мною поділиться...

— Заходь, не соромся, — Жанна відчинила двері, пропускаючи мене у квартиру. — Тебе завжди так легко відпускають з роботи?

— Так, я дуже цінний робітник. Ще й кришталево чесний, — відповів я їй, як завжди, заходився щось розповідати.

— Які в тебе гарні очі, — перебила вона, таємниче знизивши голос. А знаєш що? Побудь-но тут. Можеш включити музику. А я незабаром повернуся, — і вислизнула з кімнати.

Залишившись на самоті, я перебирав компакт-диски на поличці.

— Не скучив? — вона увійшла, загортаючи на ходу світлий халатик. Підійшовши до вікна, запахнула штори. — Занадто світло. Не люблю, коли світло б'є в очі.

Зрадницький дроз пробіг по моїх колінах. Я зрозумів, ЩО зараз відбудеться.

І дійсно: Жанна підійшла до мене, задумливо і якось печально поглянула з-під густих вій. Мої долоні лягли на її талію.

— Льошику, не треба, — промовила тихо.

— Чому? — так само тихо запитав я.

— Це нікому не потрібно. Краще залишимо все, як є...

Виникла важка пауза. Мені здалося, що таку само сцену я нещодавно бачив у якомусь фільмі. Раптом Жанна обвила мою шию руками. Халатик якось сам собою зісковзнув з її повністю голого тіла...

Приблизно через годину ми з нею стояли в передній, біля зовнішніх дверей.

— Жан, може, я ще ненадовго залишусь в тебе, га?

— Ні, іншим разом. Незабаром має повернутись батько з роботи, — вона ласкаво погладила мене по щоці. — Попандопулос.

Але замість того, щоб її обійняти, я промимрив:

— Пробач, якщо щось не так. Адже я трахаюся вперше в житті...

І відразу ж зрозумів, що бовкнув жахливу дурість. «Базікало! Хто тебе тягне за язика? Хто ж ТАКЕ говорить жінці? Хіба ж вибачаються?!»

Її вуст торкнулася глузлива і, як мені здалося, уїдлива посмішка:

— Не хвилюйся, для першого разу нормально. Хоча, на правду, я очікувала більшого, — і відчинила переді мною зовнішні двері.

Я плентався по вулиці, запевнюючи себе: «Завтра ми з нею знову зустрінемося і вона знову мені віддасться. Я їй покажу, на що здатен!»

Але Жанна кудись пропала: не з'являлася «в полі мого зору» і не відповідала на мої телефонні дзвінки. Я сушив собі голову — де ж вона? Звісно, непевно здогадувався, що її зникнення не випадкове, але все одно не хотів цьому вірити. Сидячи на дерев'яному ящику з книгою в руках, я

уважно стежив за дорогою, стирчав біля хлібного магазина аж до самого його закриття.

— Льошо, тебе що, батьки з дому вигнали? — питала касирка.

— Ні. Просто хочу дочитати книгу до кінця, — брехав я.

Моя уява вперто повертала мене в одну й ту саму сцену: я знімаю з Жанни халат, цілую її великі коричневі соски, і ми лягаємо на диван. Ця картина переслідувала мене з ранку до вечора, доводячи до божевілля.

«Невпевнений в собі невдаха! Ти ніколи не зможеш задовільнити жінку! Ти ще й безнадійний базікало! Ех!... Та кидай сумувати за нею. Навіщо вона тобі здалася? Через кілька років вона погладшає і стане товстою! Знайди собі іншу — розумнішу і витонченішу». Але чим більше я себе гриз і роз'ятрював, тим дужче жадав бути із нею. Я ще не розумів, що смертельно в неї закохався.

... Я зіскочив з дерев'яного ящику, не вірячи своїм очам. Жанна йшла вулицею до тролейбусної зупинки, навіть не дивлячись в мій бік. Я спочатку кинувся до неї, але... Назустріч їй поспішав якийсь худорлявий високий хлопець! Жанна взяла його під руку і вони пішли.

Небо вибухнуло над моєю головою.

На даху її п'ятиповерхового будинку всюди стирчали антени і були натягнуті дроти. Зверху добре було видно всю дорогу. Я сидів на бортику даху, прикурюючи одну цигарку за іншою. «Нічого, зараз вона побачить. Ще пожалкує, що пішла від мене!»

«А раптом розіб'юся?» — все настирливіше пробивалася розсудлива думка. На мить я уявив себе лежачим у домовині. В новому чорному костюмі

і у краватці. «Нехай всі зберуться біля моєї домовини. Нехай всі плачуть, жалкують про свою бездушність. Нехай Жанна з голосінням впаде на коліна, коли мене будуть опускати в сиру могилу».

Червона крапка з'явилася на дорозі. Я застиг в очікуванні. Вона наближалася. Вже чітко я бачив Жанну в її короткій спідниці і червоній вітрівці. Мені здалося, що я розгледів навіть її туфлі.

— Жан-но! — мій крик розполохав усіх бездомних кицьок у дворі.

Вдихнувши на повні груди, я підняв руки і... світ перевернувся. З кишень посипався дріб'язок, дзенькаючи по бляшаному бортику. Тепер перед моїми очима був лише чорний просмолений дах, над яким синіла смужка повітря.

В школі я ходив до секції зі спортивної гімнастики, навіть мав перший юнацький розряд. Тож стійка на руках для мене була звичайною спортивною вправою. Зараз своє тіло я тримав під таким кутом, щоби можна було легко повернутись у вихідну позицію — на ноги.

Чому я не зняв годинника? Його малюсінька кругла голівка чимдужче впиалася мені у зап'ясток.

Я не врахував того, що через підвищений ризик і, відповідно, через нервову напругу сили на висоті витрачається незрівнянно більше, ніж на звичайному тренуванні у спортзалі. Почали дрижати м'язи рук та спини. Ще трохи — і доведеться опуститись на ноги.

«Ти граєш у нечисту гру, — почув я чийсь голос, що вжалив мене в саму душу. — А стати вертикально — слабо? Боягуз!»

— Ні, я не боягуз, — прошепотів я і змінив кут нахилу.

О-о, безглузде геройство юності, що не знає ціну життя...

Шматок чорного даху перед очима зник, але розкрилася небесна синь.

Я зрозумів, що накоїв непоправне: з такого кута можливий лише один вихід — стрибок через спину. Мене охопив панічний жах. «Господи, що я наробив? Невже це кінець?! Ні, ні! Господи, врятуй мене, дурня...»

— А-а-а!...

Якось незнана сила відкинула мене назад. Я повалився на дах. Завмер, ще не вірячи, що врятований. Розпластаний, нерухомо лежав на спині.

Невдовзі на дах вбігла Жанна. Захекавшись, присіла біля мене навпочіпки.

— Ідіот! Ти що, зовсім з глузду з'їхав? Ти ж міг розбитися на смерть! Ти собі нічого не зламав? — вона почала обмацувати мене. Схоже, вона була налякана не менше за мене.

А я, вражений, мовчав. В моїй уяві виникла жахлива картина: внизу, біля будинку, на асфальті лежить якась кривава мішанина. Від цієї мішанини відокремлюється моя душа, і її уводять до відчиненого фургону великої чорної машини. Біля фургону стоять водії із залізними гаками, схожі на чортів. З фургону лунають чийсь несамовиті волювання...

Я зрозумів, що це зараз мало статись зі мною, але якимось дивом цього не трапилось. Мене охопило дивне бажання перехреститися.

А Жанна продовжувала термосити і обмацувати мене:

— Попандопулосе, ти живий? Живий? Чи ти помер? Чи прикидаєшся? Чому ти мовчиш? Дай-но перевірю, — промовила вона, і у її голосі раптом пролунали грайливі нотки.

Вона вправно розстібнула гудзика на моїх джинсах і засунула руку мені в труси. Ми подивились одне одному в очі і вмить все зрозуміли без зайвих слів. Посміхаючись й не зводячи з мене сяючих очей, Жанна трохи підвелась і акуратно стягнула зі стегон білі трусики. А я тим часом спустив до колін джинси.

Піднімаючи спідницю перед тим, як вмотитись на мене зверху, Жанна промовила:

— Останнім часом я роблю одне глупство за іншим. А все, поміж іншим, через тебе.

... Через деякий час ми з нею зійшли сходами вниз і вийшли з будинку.

— Льошику, я не хочу тебе відпускати. Може ще трохи погуляємо, га? — запропонувала вона.

— Ні, мені потрібно додому, — впевнено відповів я. Злегенька торкнувся вказівним пальцем кінчика її носа. — До завтра, — і пішов.

Їхав у тролейбусі і дивився у вікно. Мені здавалося, що за цей день я подорослішав років на двадцять. Намагався розібратись, що саме зі мною сьогодні відбулося і чому. Раптом я зрозумів, що на цій землі все взаємопов'язано: Біда нерозлучна із Радістю, а Кохання — зі Смертю.